

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemam velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 4.

V Ljubljani, v četrtek 5. januarija 1888.

Letnik XVI.

Da se razpošiljanje lista končno vpravna, opozarjamo p. n. gosp. naročnike, da se blagovoljno zglasijo, oziroma naročnino ponovno do 10. t. m. Zaradi spremembe pri opravištvu prošimo blagovoljnega potrptjenja, ako vsakateri ni dobival lista pravočasno. OPRAVNIŠTVO.

Razgled po svetu.

Doživeli smo v minolem letu svetovno revolucijo, koje sledovi sicer niso od konjskih kopit poteptana polja in vpepeljena mesta, pač pa svetovna onemoglost, ki je bistven vzrok žalostnih evropskih razmer. Ni omajano le politično ravnotežje, marveč tudi človeška družba je na robu propada. Ni res, da je socijalno vprašanje potisnilo na stran vsa druga politična vprašanja. Vsi krogi od socijalne demokracije gori do konservativcev jedini so v tem, da mora glavna socijalna vprašanja rešiti mednarodno sodišče. Ali kdo more doseči posebne vspehe na socijalnem polju v sedanjih zamotanih političnih razmerah?

Država sama ne more izvrševati prave svoje naloge ter skrbeti za blagor raznih stanov. Glavna naloga nekaterih držav je, da oborožijo toliko vojakov, da njihovo število preseže nasprotnikovo, in skrbé za potrebne nove davke. In v stvarih višje politike morajo molčati vsi drugi oziri. Knez Bismarck je pred nekimi leti zagovarjal koristi velike industrije proti zahtevam delavcev: ne smé se zaklati kokoš, ki nese zlata jajca. Če pa presojamo velikanske troške za evropske armade, moramo reči: Koljejo kravo, da rešijo tele. Pri vsem pa največ trpi le poljedelec. V velikih mestih, kjer je denar in cvet trgovina, morejo si vojsko le želeči, ker potem se povzdigne kupčija.

Svet je pričakoval, da bodo zmage nemške armade oprostile Evropo vojaških bremen. Toda dogaja se nasprotno. Evropa je velika vojašnica, narodi so oboroženi. Glejte kneza Bismarcka! On pokaže črne oblake na obzorji, da narodovi zastopniki dovolijo večje število vojakov. A še več, celó na vrata vatikanska je potrkal knez Bismarck in prosil pomoči Leona XIII.

Nemški državnik pa je tudi še drugo znamenje vtisnil sedanjemu veku. Porabil je pruski kredit, da ponemčuje poljski narod, ki prebiva že dolga stoletja na svoji zemlji. Ta grozni čin zapisala bo zgodovina s črnimi črkami. V južnem delu Nemčije pa se bavarski narod upira absolutizmu svojih ministrov, ki delajo „pour le roi de Prusse“. Vladar Luitpold, naslednik nesrečnemu kralju Ludoviku II., zavezil je državno ladijo popolnoma na širni tok pruske reke. Tudi po drugih nemških državah vlada strogi servilizem.

Francija je torišče političnih škandalov. Francoska država je velikanska dvorana, kjer se na dražbi prodajajo službe in dostojanstva. Plemeniti narod tirajo njegovi voditelji v pogubo. Tu si več ne nasprotujejo politični nasprotniki s prepričevalno besedo, marveč s pestmi.

Srečna bila bi Anglija, ko ne bi stoletna krivica zahtevala neizprosne kazni. Irski narod je strgal raz sebe beraško obleko ter kaže svetu krvave rane saksonskega biča. Zeleni irski otok je postal po človeški skoposti in hudobnosti dežela bolečin, kjer prebiva reven rod, blede mladina, strta starost. Velik del naroda je uničila lakota, drugi je požrlo morje, tretji se je rešil preko morja v novo deželo, ostanek pa tirja svoje pravice od krutega zatiratelja. Ponosna kraljica morja se je postarala. Zahajajoče solnce njene slave siplje zadnje žarke večerne zarje na bregove ob Temzi. Anglija izpraznila bo kozarec, ki ga je napolnila stoletna krivica.

Italija je protipostavna zedinjena država, kojoj sta spojila nemški meč in francoska kri. Kamor stopiš, vstaja mrtva priča, ki ugovarja dovršenemu dejanju. Kot živa priča krivice pa sedi na vzvišenem prestolu v Vatikanu Leon XIII. Italijanska kraljevska hiša ne more se oprostiti duhov, ki so ji pripomogli do vladarstva na poluotoku. Crispi ne pozná rimskega vprašanja in odbija njegovo rešitev. Ta politika ne pozná verskega prepričanja, ne javne morale. Ako poznejši zgodovinarji ne bodo razumeli zgodovinskih prevratov, proučiti bodo morali zgodovino naše sedanjosti.

Tako se širi pred nami svet v bolesti in revščini; tolaži nas misel, da jeden živi in čuje, ki bo rekel materi zemlji: „Vstani in vzemi seboj svojo posteljo“.

Deželni zbor kranjski.

(Jednajsta seja dne 5. januarija.)

Pričetek seje ob 1/2 11. uri dopoldne. Prečita in potrdi se zapisnik zadnje seje in razdelé došle vloge in peticije.

Poslanec Pakiž izroči g. deželnemu glavarju interpelacijo, v kateri ga vpraša: Ali pride v teku tega zasedanja načrt deželne cestne postave na vrsto ali ne, in v zadnjem slučaju: zakaj ne? G. deželni glavar odgovori, da je poročevalec Detela dotični zakonski načrt izdelal in da ga bode deželni odbor v prihodnji svoji seji razpravljaj, potem pa se bode načrt takoj predložil deželnemu zboru.

Dr. Poklukar poroča o zgradbi mostu čez Beli potok na meji med kranjsko in koroško deželo in gledé s to zgradbo v zvezi stoječe poprave Belega in Črnega potoka. Most je bila podrla povodenj leta 1885, treba je toraj novega, in ker veže obe deželi, morate ga delati kranjska in koroška skupno. Druga dela, namreč vpravljanje potokov, zadeva vsako deželo posebej. Vse zgradbe so proračunjene na 14.250 gold., in sicer zgradba mostu 3400 gld., dovozna cesta 850 gold., vpravna Belega potoka 6600 gld., Črnega potoka pa 3400 gld. Za most zadeva Kranjsko 1700 gld., Koroško pa 1700 gld.; za dovozno cesto zadeva Kranjsko 250 gold., Koroško 600 gold.; Beli potok bode stal Kranjsko 1650 gld., Koroško 1650 gold., državni izboljševalni zaklad pa 3300 gl.; za Črni potok pride na Kranjsko 1700 gl., na državni izboljševalni zaklad pa tudi 1700 gold.

Vodstvo zgradb bo opravljaj stavbeni urad koroški, dotične stroške pa boste trpeli obe deželi skupno. Poročevalec v imenu finančnega odseka torej predlaga:

LISTEK.

Kaznovana izdaja.

(Povest iz časov francoske vojske.)

VIII.

Avstrijski vojaki potegnili so Belotija v nezavesti ležečega izpod ubitega konja. Prenesli so ga v tabor k cerkvi in ga položili na mehko ležišče. General je imel precej ran, a nobena ni bila nevarna.

Felseis je ukazal po končanem boji ogenj gasiti. Ta je vpepelil v kratkem časi mnogo hiš; a ko so vojaki prihiteli na pomoč, bilo je kmalu pogorišče omejeno.

General je preiskal med tem francoski tabor in se polastil topov in vsega orožja. Zdrave vjetnike je poslal še isti dan v Celje.

Hladna noč je legla na zemljo. Travniki je bil še vedno pokrit z ranjenimi in mrtvimi vojaki. Ljudje iz sosednih vasi so se približevali Trzinu in pomagali ranjence obvezovati in nositi v hiše. Tudi Boštjan in Lenart sta hodila po bojnem polju, a ne z onim blagim namenom, kakor drugi. Postala sta

sicer zdaj pa zdaj pri kakem ranjenci, a opazivši, da je še živ, sta ga hitro zapustila. Ogibala sta se zlasti takih, ki so na pomoč klicali. Ako sta pa nalletela kje na kakega mrtveca, pretaknila sta mu hitro vse žepe in pregledala prste.

Bleda luna je sijala tako enakomerno in hladno z jasnega neba, kakor bi je ne brigale vse te človeške nadloge in reve. Par korakov proč od Pěšate je ležalo dolgo truplo; obraz mu je bil grozno razmesarjen. Tudi do tega sta prišla skrivna tatova. Lenart se skloni k njemu, a hitro se zopet dvigne in stopi v strahu par stopinj nazaj ter nehoté zakliče: „Nande! Oh, Nande!“

Spremljevalec njegov pa se surovo zakrohoče in pravi: „No, še vekaj se mi, kakor otročiček! Prav mu je, zakaj pa je bil tako neumen, da je drvil v boj, ko še vedel ni, kaj je orožje. Kar je iskal, to je našel. No, Nandek, je li kaj prijetno tam na onem svetu; so ti li všeč črni bratje? Joka se nobeden ne po tebi, samo ta bebec se hoče. Da bi pokrila že skoraj črna zemlja tvoj ne prelepi obraz!“

To izrekši sune z nogo pred seboj ležeče truplo in odbeži. Lenarta so zadnje besede tako razvzele, da je jezno pesti zavzdignil in se vanj zakadil. Go-

tovo bi zemlja znova pila kri, ako ne bi Boštjan hitro odbežal. Lenart je gledal nekaj časa mrtvemu bratu v obraz in mrmral. Potem je pokleknil, stisnil krčevito bratu mrzlo roko in mu obrisal strjeno kri z obličja. Vstal je zopet in šel proti Pěšati. Tam se je naslonil na drevo, rastoče poleg vode in se globoko zamislil; zamolklo je godrnjal in jezno stiskal pesti ter je časih zavihtel, kakor bi hotel koga udariti.

„Ti si vzrok Nandetove smrti, ti, hlapec satanov“, govoril je sam s seboj. „Zavoljo tebe je pretil on kri. In zdaj, ko te je otel smrti, očitaš mu, da ga imajo... Le čakaj... tudi ti jim ne bodeš odšel, kakor gotovo zdaj tu stojim, tudi tebe bodo dobili v kremplje oni črnuhi... jaz hočem skrbeti za to. Ne boš več dolgo tlačil zemlje, iztrebil te bom s sveta, ker dosti hudega si že storil ljudem. Izpolnil bom to prisego, ako me tudi življenje velja. Priča naj mi bo to drevo in mrzlo truplo bratovo!“

Skočil je kakor besen kvišku in zavihtel pest s silno močjo.

Hladan veter je popihljaj in perje nad Lenartom je zašumelo, kakor bi ne hotelo imeti takega zarotnika pod seboj. Odšel je odtod in gredoč mimo

Slavni deželni zbor naj dovoli donesek iz deželnega zaklada in sicer: za zgradbo mejnega mostu čez Beli Potok 1700 gld.
za zgradbo dovozne ceste 250 „
za popravilo Belega potoka 1650 „
za popravilo Črnega Potoka 1700 „

torej skupaj 5300 gld.
in naj pritrdi tu priležnemu načrtu zakona.

Z a k o n

z dne

o popravilih Belega Potoka in Črnega Potoka pri Beli Peči.

Po nasvetu deželnega zbora Svoje vojvodine Kranjske ukazujem tako:

§ 1. Poprave Belega Potoka in Črnega Potoka pri Beli Peči proglasé se za podjetje, katero je izvesti iz deželnega premoženja, s pridržkom, da pripomore vlada iz izboljševalnega zaklada v zmislu § 6., št. 1. državnega zakona z dne 30. junija 1884 (drž. zak. št. 116) z doneskom 3300 gld., za popravilo Belega Potoka na 6600 gld. proračunjene potrebščine in z doneskom 1700 gld. za popravilo Črnega Potoka na 3400 gld. proračunjene potrebščine, dalje da pripomore Koroška dežela z doneskom 1650 gld. k potrebščini za popravilo Belega Potoka.

§ 2. Natančnejša določila o tem, kako je izvršiti podjetje, o času in vodstvu gradnje, o nakazu v izplačilo doneskov iz državnega izboljševalnega zaklada ter iz premoženja dežele Koroške in dežele Kranjske, kakor ob vplivanju vlade na tek podjetja so pridržana posebnemu dogovoru, kateri vlada sklène z deželnim odborom koroškim in deželnim odborom kranjskim.

§ 3. Ako bi troški popravilnih del ne dosegli za Beli Potok zneska proračunjenega na 6600 gld. in za Črni Potok na 3400 gld., je doneske državnega izboljševalnega zaklada, kakor tudi one dežele kranjske, oziroma dežele koroške, primerno nastopivši prihranitvi, enakomerno omejiti, eventualno kažoč se že vplačani prebitek povrniti.

§ 4. Za vzdrževanje popravilnih stavb je po izvršeni gradnji iz posestnikov tistih posestev in naprav, katere brani stavba, po upravnem poti osnovati vodne zadrage ter uravnati prispevno dolžnost v zmislu dotičnih postavnih določil.

§ 5. Mojemu poljedelskemu ministru je naročeno izvršiti ta zakon.

Vsi ti predlogi s zakonom vred obveljajo brez ugovora. (Dalje prih.)

Govor poslanca Hrena

v deželnem zboru dne 29. m.

(Dalje in konec.)

Ker sem torej dokazal, da je naš deželni zbor že od začetka mislil na višje doneske, kot jih ustanovlja ravno omenjeni zakon in oziroma tudi, kot jih jaz zdaj predlagam, naj mi bo dovoljeno, slavno gospódo opozarjati, da se tudi po drugih deželah za šolske in druge dobrodelne in deželne namene od zapuščin pobirajo višji doneski, kot pri nas. Tako je plačevati v D a l m a c i j i in pa na Gorenjem Avstrijskem od vseh zapuščin,

ki znašajo nad 300 gld. po $\frac{1}{4}\%$, to je po 25 kr. od 100 gl.; pri nas pa se plača do zneska 1000 gl. le po 20 kr.; na Solnograškem je plačevati šolskega doneska po $\frac{1}{2}\%$, to je 50 kr. od 100 gl., katera pristojbina se pri nas jemlje še-le pri zapuščini od 40.000 do 50.000 gl.; na Štajarskem tudi po $\frac{1}{2}\%$, poleg tega pa v Gradci še posebej za deželni ubožni zaklad po $\frac{1}{2}\%$; torej znaša deželna pristojbina v Gradci cel odstotek; na Dunaji je poleg tarifnih doneskov za normalno-šolski zaklad še posebej od vsake zapuščine plačevati neko pristojbino za občo preskrbovalnico (Allgemeines Versorgungshaus) in za javno bolnico (Allgemeines Krankenhaus); ravno takó tudi v Pragi donesek k bolniškemu zakladu; v Brnu za razne mestne bolniške zavode in v Lvoju za občo bolnico.

Izvolite torej, častita gospóda, iz teh podatkov povzeti, da se pri nas od podedovanega premoženja manj plačuje, kakor v mnogih drugih deželah, in da torej, če tudi tarifno lestvico za nekoliko naprej pomaknemo in šolske doneske zvišamo, ne obremenimo dedičev v večji meri, kot se to drugod že sedaj godi. Če pa to storimo, je storjeno na občo korist, namreč na povišek leto za letom težje obloženega normalno-šolskega zaklada; mi imamo v tem oziru tudi spodbudni vzgled, ki ga nam je dal sosedni koroški deželni zbor, ki je tudi šolske doneske od zapuščin tekom lanskega zasedanja povišal in sicer progresivno do 1% ; dotični deželnozborni sklep bil je tudi na Najvišjem mestu potrjen, ter je postal zakonom in se nahaja pod številko XVII. koroškega deželnega zakonika iz letošnjega leta.

Moj predlog sega pač dalje, kakor ravno omenjena tarifa na Koroškem, ki gré le do 1% , jaz pa do $1\frac{1}{2}\%$; ali kakor je razvideti iz dotičnih obravnav v koroškem deželnem zboru, predlagal je bil koroški deželni odbor zvišanje tarife od zapuščin, ki bi presežale znesek nad 300.000 gld., celó na 3% za nujne dediče in na $4\frac{1}{2}\%$ za druge dediče; čeravno se tako zvišana tarifa tudi meni previsoka zdi in jo tudi deželni zbor ni sprejel, sem jaz vendar privatno informiran, da se je med koroškimi poslanci obžalovalo, da je zbornica odborov nasvèt na toliko skrčila in tako mnogo pričakovanih dohodkov šolskemu zakladu odtegnila.

Prašali boste, častita gospóda, po finančnih uspehih, ki jih je po predlagani prenapredbi pristojbinske tarife pričakovati? Obžalujem, da s številkami pač služiti ne morem, ker mi ni bilo mogoče dobiti potrebnih podatkov. Poizvedoval sem pri deželnem odboru, oziroma pri deželnem računovodstvu; ali tam nahajajo se shranjeni dotični izkazi, ki jih perijodično pošiljajo vsa sodišča na Kranjskem, le od zadnjih treh let, pa tudi za to 3letno dóbo ni dobiti vseh potrebnih podatkov, posebno pa ne gledé rodbinskih razmer med zapustnikom in dediči. Toliko mi je bilo možno poizvedeti, da je bilo tekom zadnjih treh let med razpravljanji zapuščinami 136 taci, pri katerih je znašala čista zapuščina nad 5—10.000 gld.; 43 med 10—20.000 gld.; 17 med 30—40.000 gld., in 13 nad 100.000 gld. vrednosti čiste zapuščine. Čeravno ti podatki za proračun ne zadostujejo, smé vendar biti povprečno računanje v zvezi z izkušnjami

dragocenostmi in vtaknivi si meč za hlače, umakne se tat iz tabora. Plaho se je ozrl okrog sebe, ko je stopil na prosto, a ker nobenega ni opazil, veselo je poskočil in hitro izginil ravno tam, kjer je pred kratkim odšel Lenart.

Prihodnji dan so se večinoma vsi Trzinci vrnili v vas. Dopoludne so pokopavali mrtve vojake. Nekateri domačini so med drugimi mrtvci spoznali Nandeta in se niso malo čudili, kako je on prišel v boj. Črna zemlja se je zagrnila nad mrtveti. Pretočilo se je obilno solza na tej veliki gomili. Ni ga bilo pogrebea, kateremu ne bi se utrnila britka solza iz očesa.

Bolni francoski general se je med tem predramil in kmalu pogrésil denar, meč in uro. Felseis je sicer ukazal povpraševati in preiskovati, kdo je bil ta čas v taboru in kdo je pograbil dragocenosti; a nihče ni mogel tega vedeti. Slednjič je zapretil ostro kazni onemu, o katerem se zvé, da je kradel. Pa tudi to je bilo zaman. Beloti svojih dragocenosti ni več dobil nazaj. Pet dni potem je že toliko okreal, da so ga na Štajarsko prepeljali, ker ga tu niso mogli več dosti skrbno čuvati.

in proračuni na Koroškem neko merilo tudi za nas, ki imamo približno enake gmotne razmere. Tam pa so proračunili zvišek šolskih dohodkov najmanj na 8000 gld., ki bi pa bil mogel po deželno-odborovem predlogu narasti na 39.000., dasiravno je tarifa nižja od one, ki jo jaz predlagam. Če pa pomislimo, da imamo na Kranjskem blizu 150.000 glav več prebivalstva, tako se smé pri nas brez optimističnih in prenapetih nád jemati v poštev letni zvišek normalno-šolskemu zakladu za kakih 20.000 gld.; ta dobiček je pa gotovo vreden, da se zanj resno pobrinemo.

Še en pomislek se zná sprožiti, namreč ta, jeli bode vlada prenapredbo, kakor jo moj predlog nasvetuje, odobrila in potrdila. Nadejati se smemo, da nas bode, ako slavna zbornica moj predlog, kakor je, ali morda po kakih spremembah sprejme, velečastiti vladni namestnik, naš gospod deželni predsednik baron Winkler, v to dobrohotno svrho podpiral, ter da bode zadobil naš sklep tudi Najvišje potrdilo.

Velečastita gospóda! ker sem dokazal

- da nam je nujno treba novih pripomočkov za vedno rastoče šolske potrebe;
- da se taki pomočki dajo pridobiti po zvišanji zapuščinskih doneskov norm. šolskemu zakladu;
- da po meni nasvetovano zvišanje tarife za odmerjenje šolskih doneskov ni nikakor prenapeto, ker se drugod od podedovanega premoženja na korist deloma normalno-šolskega zavoda, deloma drugih deželnih ali lokalnih zavodov več plačuje kot pri nas;
- da moj predlog namerava le bolj primerno in bolj pravično razdelitev šolske pristojbine s primerno večjim obdačenjem bogatejših zapuščin;
- da je pričakovati lepega gmotnega vspeha — priporočam svoj predlog dobrohotnemu uvaževanju častitega deželnega zbora.

Ravno praznujemo božične praznike; poslavljamo se od umikajočega se starega leta in nadopolni pozdravljamo novo; vse si vošči srečo — tudi je navada obdarovati se. Naj bode ta prilika spodbudna tudi za nas; naj tudi mi priredimo božično darilce normalno-šolskemu zakladu. Naj skromno jederce, ki je položim s svojim predlogom v krilo Vašega dobrohotnega posvetovanja v starem letu, najde rahlo zemljico, da se v prihodnjem letu po Vašem odobrenji vkorenini, čvrsto raste in obilega sadú donaša.

V formalnem oziru nasvetujem, naj se moj predlog, katerega mi menda ni treba vnovič prečitati, izroči v pretresovanje in poročanje upravnemu odseku. (Obveljá.)

Leon XIII., državnik.

V.

Zvesti svojemu načrtu podati hočemo še nekoliko naukov za katoliško politiko, posnetih iz okrožnic razsvetljenega papeža Leona XIII.

Sv. Oče zahteva od katoličanov v politiki:

1. Delavnost. Duhovnik mora sicer v prvi vrsti delovati v svojem poklicu; vendar pa se mora tudi pečati s politiko. Paziti pa je, da ne služi slepo tej ali oni stranki. V vsem svojem delovanju naj z m e r n o postopa: „Modestia atque obtemperantia, quorum dicta factaque utique exemplum in omnes partes valent plurimum.“ Tako namreč piše papež Špancem 8. decembra 1882: „Postopa naj s krotkostjo in v pokorščini do višjih; besede in dejanja tako delujočega bodo močno vplivale na vse stranke.“ Z duhovniki ob enem morajo katoliški lajiki sodelovati: „Contra, ipsis otiosis, facile habenas accepturi sunt ii, quorum opiniones spem salutis hand sane magnam afferunt.“ „Če se namreč katoliški lajiki delovanju odtegnejo, bodo brez težave zgrabili vajeti oni, katerih mnenja ne dajejo dosti upanja za občo korist.“ Kot dober pripomoček delovanja priporoča Leon XIII. poučevanje. Pri imenitnih dnevnih vprašanjih morali bi katoliški listi čitajoče občinstvo poučiti, kaj je pravo, kaj napačno; v koliko se zadevno vprašanje vjema s krščanskimi načeli, v koliko ne; konečno pa bi morali povedati, kako naj se katoličani obnašajo v dotičnem vprašanji. Kot daljna sredstva priporoča sv. Oče društveno delovanje in pošteno časnikarstvo. O slednjem bomo še spregovorili.

(Dalje v prilogi.)

Nandeta še enkrat ostro pogledal njegov obraz. Kmalu potem je izginil na hribu med zelenimi smrekami.

Boštjan je odbežal pred Lenartom proti cerkvi, kjer je bil francoski tabor. Prišedši tje ni našel nikogar; vsi so imeli opraviti na travniku z bolniki. Plazil se je nekaj časa plaho okoli, da bi videl, če ga kdo opazuje. Videč pa, da je vse mirno in tiho, stopi k šotorovim vratom, odmakne polagoma zagrinjalo in izgine za njim. Ko je stal sredi šotora in se plaho oziral okrog sebe, slišal je v kotu globoko, težko dihanje. Boštjan stopi tje in zagleda na postelji generala Belotija. Ta se še ni zavedel, odkar so ga potegnili izpod konja. Vsiljenec mu gleda nekaj časa v obraz, hinavski smeh mu zaigra na licih in poluglasno sikne: „Ha, ha, tudi ti si skupil. Le spi, norec; trdno spi, da se več ne zbudiš!“

Kmalu pa obrne pogled na mizo, stoječo poleg postelje, kjer je ležalo mnogo dragocenih reči. Zlata ura z verižico, svetel meč, lepa kupa in mnogo drugega je ležalo na mizi. Najbolj je vlekla oči na-se vrečica denarja. Kakor omamljen stegne hitro Boštjan roko po njej. Vse, razun kupe, je izginilo v globoki mavhi roparjevi. Napolnivši si žepe z

2. Povdarja sveti Oče vselej in povsod jedi-
nost: „Exemplo filii Dei petimus, ut omnes,
quotquot sunt christiani, perpetuo et constanter unum
sint. . . Atque huius concordiae, quam diximus, nunc
est et Nobis necessitas maior, quod qui rem christia-
nam gerunt, iis maximae sunt difficultates superan-
dae, vehementesque perferendi dolores.“ „Po vzgledu
Sina božjega prosimo, naj so vsi kristijani vsegdar
in povsod jedini. . . Jedinost, o kateri govorimo, nam
je vzlasti v sedanjih časih potrebna, ker morajo za-
stopniki krščanskih načel premagovati največe te-
žave, prestajati najhujše bolečine.“ (1882 zbranim
škofom v Rimu.) Jedinost priporočal je Leon tudi
francoskim škofom, priporočal jo vzlasti časnika-
rjem: „Qui scribendo dant operam, magnopere
studeant hanc in omnibus rebus concordiam
conservare.“ „Onim, ki se pečajo s pisateljevanjem,
naj skrbé, da ohranijo v vseh rečeh potrebno jedi-
nost.“ Njo priporočal sv. Oče v prej napominanih
pismih do španskih in portugalskih škofov, na sree
jo polaga francoskim katoličanom. „Ti veš“, piše
papež nadškofu Pariškemu, „ti veš, da bi Vas nič
bolj ne bolelo, kakor če bi morali gledati, kako se
ruši duh jedinstva med katoličani, kako gine mir in
krotkost, kako se odreka voljna pokorščina ter otroška
vdanost očetovski višji oblasti.“

Da se ta jedinstvo ohrani, potrebno je, da vlada
pravo razmerje med vero in politiko. A gotovo je,
da se ločiti ne smete. Kdor hoče iz politike
vero iztirati, piše papež Špancem, namerava ne-
dvomno tudi Boga iz človeške družbe izključiti. Go-
tovo je pa tudi, da se ne sme smatrati vera kot
strankarska reč; mi smemo namreč trditi samo zato,
ker se prišteva ta ali oni drugi politični stranki, da
je malo da ne od vere odpadel (prope descivisse). Po-
sebnost jasno razvija to razmerje okrožnica o krščanski
vravnavi držav: „De iis, quae sunt opinabilia, lice-
bit cum moderatione studioque indagandae veritatis
disputare procul tamen suspicionibus iniuriosis cri-
minationibusque mutuis.“ „V onih rečeh, katere niso
dognane, je sicer dovoljeno, trezno in s hrepene-
njem po resnici svoje mnenje zagovarjati; vendar
pa brez krivičnega sumničenja in medsebojnega ob-
dolževanja.“

3. Tretje pravilo, katero nam pri vsaki priliki
priporočal Leon XIII., je vdana pokorščina
katoličanov do njihovih škofov. Ona je prakti-
čni pripomoček, da se ohrani potrebna jedinstvo,
katero sv. Oče tako močno želi. V svojem pismu do
Španjcev toži, „quod minus, quam aequum est,
episcoporum valet auctoritas“: „da se na veljavo
škofov manj ozira, kakor bi se moralo.“ Francoze
pa svari sv. Oče tako-le: „Disciplinae eorum, quos
Spiritus Sanctus posuit Episcopos regere Ecclesias
Dei, clienti animo pareant, auctoritatemque vere-
bantur; nec suscipiant quicquam praeter eorumdem
voluntatem, quos, quando pro religione dimicatur,
sequi necesse est tamquam duces.“ „Poslušni naj
bodo radovoljno onim voditeljem, katere je postavil
sv. Duh vladati sv. cerkev božjo, in naj spoštujejo
njih veljavo; naj po ničemur ne težé (govor je o
katoliških lajkih), kar bi bilo zoper voljo
onih, katerim se mora slediti kot vodite-
ljem, kadar se gré za obrambo sv. vere.“
Navesti bi mogli še več izrekov, pa saj navedeni
zadostujejo v dokaz nauka sv. Očeta, da je ni
katoliške politike brez škofov ali škofom
nasprotno.

To so najimenitnejša pravila, katera nam daje
najvišji učitelj krščanstva za naše očitno življenje
in delovanje. Iz njih lahko tudi posnamemo, kakošno
bodi katoliško časnikaštvo. Tudi njemu
veljajo opisana pravila.

Sv. Oče močno želi, da bi se katoliško časnika-
štvo povzdignilo. „Napačna pismenost“, piše on
italijanskim škofom, „mora se spodbijati z dobro
pismenostjo. One umetnosti, ki more največ škoditi
človeštvu, moramo se tako posluževati, da bode
človeštvu na korist. V njej moramo iskati zdravila,
ker tudi iz nje vré hudi strup, preteč človeški sreči.“
Sv. Oče daje pa tudi pravila, kakošno bodi katoliško
časnikaštvo gledé vsebine in oblike. Piše namreč:
„Gravitate et moderatione dicendi retenta, errores
et vitia reprehendant, sic tamen ut careat acerbitate
reprehensio, personisque parcatur: deinde orationem
adhibeant planam atque evidentem, quam facile
queat multitudo percipere.“ „Z mirno resnobo naj
odkriva in zavrača zmote in pregrehe, tako, da za-
vračujoč ne razburja ter ne žali oseb. Piše naj
vsegdar gladko in jasno ter prepričevalno, da je
čitajoče občinstvo more umeti.“ — Španske časnika-

karje opominja Leon XIII.: „Ut amotis lenitate et
mansuetudine dissidiis coniunctionem animorum
cum ipsi inter se tum in multitudine tueantur“:
„V krotkosti in miroljubnosti varujejo naj se vsake
razprtije ter naj ohranijo jedinstvo duhov sami med
seboj in v občinstvu.“

Nočemo pri tej priliki preiskovati, ali se je
ravnalo vselej po navedenih pravilih slovensko
časnikaštvo; tudi ne, ali je bila dosedanja odloču-
joča politika katoliških Slovencev res katoliška,
ali recimo, konservativna, kakoršno se je tolikrat in
tolikrat imenovala. A le jedno željo izrečemo;
spolnitev te želje bila bi slovenskih politikov in
časnikaštev najlepše darilo za zlato mašo sv. očeta
Leona XIII. Želja, ki jo gojimo v srei, je ta, da
bi vsi katoliški Slovenci vsprejeli navedene nauke
Leonove z otroško vdanostjo ter se po njih ravnali
v zasebnem in javnem življenji! —r.

Praznovanje papeževe zlate maše v Ljubljani.

Govor g. Povšeta v redutni dvorani.

Velečastna, preslavna gospôda!

Od slavnostnega odbora naloženo mi je, da
tudi jaz spregovorim nekaj besedi o Leonu XIII.,
kar bom skušal poln spoštovanja za sv. Očeta, vred-
nega naslednika prvega apostola — ribča Kaper-
naumskega, jetnika Vatikanskega — v kratko mi od-
merjenem časi primerno z Vašo blagovoljno priza-
nesljivostjo storiti.

Ako pogledamo nazaj v preteklost za le neko-
liko desetletij v zgodovino krščanskega sveta, in
primerjamo današnje gibanje ne le katolikov, ampak
tudi drugih veroizpovedovalcev, ki vsi z neko ne-
navadno gorečnostjo in izrednim spoštovanjem če-
stitajo in se klanjajo poglavarju katoličanstva o pri-
liko njegovega mašniškega jubileja, mora nas vse
to nekako z ozirom na dosedanje razmere iznenaditi
ter kot verne kristijane z novo gorečnostjo, z novim
zaupanjem navdati. Kako malo let je še, ko je vse
vrelo in drlo ter mislilo, da ni treba več vere, ne
božjih zapovedi, ko se je s tako malim spoštovanjem
oziral veliki svet v središče večne resnice in pravice,
to je v središče katoličanstva, na vidnega poglavarja
kristijanstva.

Kaj pač se je moralo pripetiti; ali so se veli-
kanski prevrati v vesoljnem svetu vršili, ali se je
morda čudež iz Damaska ponovil, ali so švigali
bliski z neba, da bi zasleplencem oči razsvetlili,
ali je morda kak mogočen kristijanski vladar, kakor
nekaj Karol Veliki, s zmagonosnim mečem sovraž-
nike in preganjalce svetega Križa ukrotil in vpognil
pod sv. Križ?

O nič od vsega tega se ni zgodilo; nič iz-
rednega se ni pripetilo, nobenih čudežev ni bilo, s
katerimi bi vsegamogočna roka božja posegla in
najmanj, da bi bila človeška moč delovala in pri-
pomogla k temu prevratu. Kar se je tu mogočno
dokazalo, ne le v tem slučaju, in mnogih brezšte-
vilnih slučajih dosedanjosti, kar je kmalu že 19
stoletij kristijanstvu podeljevalo izredno moč, to je
beseda božjega Odrešenika našega Izveličarja Kri-
stusa, ki je izročil sv. Petru oblast in mu rekel
pomenljive, večno resnične besede: „Ti si skala, in
na to skalo hočem sezidati svojo cerkev.“ Ta velika
obljuba Kristusova je, ki se je vedno obistinila in
se bo in dokler bo svet obstal, tako dolgo bo sre-
dišče cerkvene edinosti, papeštvo, katero čuva in
vodi sveto vero in njene zapovedi, nerušljiva skala
božje ustanove in zato tudi ostalo središče, kamor
se bodo obračale oči vernih kristijanov z ljubeznijo,
zaupanjem in spoštljivostjo.

Ne bom Vam preslavna, velečastna gospôda
podal posebnega natančnega životopisa našega
sv. Očeta Leona XIII., ker vsak izmed nas kato-
likov več ali manj pozná prezanimivi životopis
sv. Očeta. Kratkemu času primeroma pa želim opi-
sati sv. Očeta, izredno nadarjenost in učenost ter
neutrudljivo delavnost, polno odločnosti združene pa
s posebno milobo srea, ter želim opisati ga kot po-
spešitelja prave krščanske véde in voditelja človeške
družbe. Govoril bom torej le o papeštvu njegovem.

Kmalu bo deset let, kar je nastopil Leon XIII.
svojo vlado. Našel je sv. Oče žalostne odnose, je
kakor je sam pisal v prvi svoji okrožnici in prvi
njegov klic bil je, ker je resnica in pravica pri
človeštvu zginila, „nazaj k Bogu!“ Stavil si je Leon
sicer težavno a toliko bolj koristno nalogo, zboljšati

razmere v človeški družbi, odstraniti zlo, človeštvo
privesti k Bogu, kjer edino najde mir in srečo.

Leon je dobro poznal, da nemalo je véda da-
našnjega časa pripomogla h krivoverstvu in celó
brezverstvu. Zato je v svojih okrožnicah skušal naj-
prej odstraniti nevarni vpliv brezverske vednosti in
to s tem, da je sam temeljiti veččak v vseh védah
teologije, filozofije, naravoznanstva itd. pokazal uče-
nim krščansko védo.

Človek namreč dela večidel, kar spozná po
svoji pameti za pravo; če se torej pamet moti, na-
pačna je tudi človekova volja. Vednost, posebno
modroslovje, kaže razumnemu človeku pot do prave
vere in ga pripravlja za krščansko vero. Kdor se
pri vsem svojem učenju in premišljevanju naslanja
na veljavne razodete resnice, on nikdar s
svojim razumom ne bo zašel na krivo pot. Tako so
delali katoliški učenjaki vseh časov, tako osobito
sv. Tomaž Akvinski, ki je vseh svetih učencev
nauke zbral, vredil in razširil. Bistrega in izredno
razumnega duha bil je sv. Tomaž Akvinski, ki je
ogreval solnce enak svet z žarki svojih čednosti in
z lučjo svojih nauk.

Kakor nekaj, tako bi tudi dandanes po nje-
govem nauku, pri katerem se moramo seveda ozirati
na napredek sedanjih véd, najlože razlagali in bra-
nili zdrave nauke katoliške cerkve proti raznovrstnim
brezverskim učenjakom. Zato je izdal sv. Oče okrož-
nico o sv. Tomažu Akvinskem, v kateri iskreno
priporočal, da se ustanovljajo stolice za modroslovje
po naukih sv. Tomaža, tega velikana v filozofiji,
katerega so in ga spoštujejo celó filozofi drugih
veroizpovedovanj. Slavni filozof Jourdain smatra
razpravo sv. Tomaža o postavi kot najboljšo o pravu
(jusu), ki je dosedaj še nedosežena v svoji izredni
duhovitosti. Slavni Contzen pravi: Mi moremo
državno pravo Akvina smatrati kot svetlo luč, ki naj
svarilno današnjim enakim razpravam služi. Pro-
testant Ihering, ki je spisal obširno filozofijsko raz-
pravo „namen o pravu“, bil je od nekega presoje-
valca njegovega dela precej trdo napaden, in ta piše
v svojo obrambo pač pomenljive besede, da ne le
njega zadene obsodba, ampak vse modérne filozofe
in protestantovske bogoslovce, ki so zamudili veli-
kanske misli in krasna resnična načela velikana fi-
lozofa Akvinskega izkoristiti. In tako so posebno
nekateri najslavnejši modérni učenjaki in pisatelji
kazenskega prava, ki ima sloneti na podlagi moralne
filozofije v najnovejšem 19. veku, občudovali dela
Akvina, ki je edini do sedaj prodril s svojim glo-
bokim umom v izražanje človeškega mišljenja. Smelo
se smé reči, filozofa Akvinskega ni še dosegel noben
modérni filozof. Kaj pač naravnostnega, da sv. Oče,
sam velik učenjak, neutrudljivo vpliva na to, da se
povsod, posebno duhovni, vadijo v modroslovji in
ustanovil je tudi on tam v Rimu filozofsko akade-
mijo sv. Tomaža Akvinskega, kjer se po naukih
tega velikega svetega filozofa mladenči pripravljajo
za važni duhovniški poklic. Pa tudi lajikom pri-
poročal prav iskreno sv. Oče študij spisov sv. Tomaža.
Tako je še le predlanskim sv. Oče rimsko plemstvo
o priliki, ko se mu je poklonilo, navduševal za
študij filozofije po naukih Akvina, da bode dobro
in temeljito poučeno v veliki védi moglo pospe-
ševati sveto katoliško reč. (Konec prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani 4. januarija.

Notranje dežele.

Vojaška posvetovanja na Dunaji se še
vedno vrše. Iz Berlina so došle važne novice. Tisza
in Fejerwary sta se pripeljala na Dunaj vsled urad-
nega poziva.

Apostolskemu munciju, **nadškofu Galim-
bertiju**, poklonil se je v ponedeljek angleški vele-
poslanik na Dunaji, sir A. Paget, ter mu čestital
za sv. Očeta v svojem in svoje vlade imenu.

Vnanje države.

Papež Leon XIII. je daroval zlato sveto
mašo popolnoma zdrav. Oblekel je slavnostni mašni
ornat v kapelici della Pietà pred altarjem, na kojem
stoji krasen križ — darilo avstrijskega cesarja.
Čaroben je bil prizor, ko je zlatomašnik vzdignil
sy. hostijo: 70.000 vernikov kleči pobožno ter se trka
na prsi, raz kor se čuje kakor angeljsko petje čarobna
pesen, molitev k Jezusu v podobi kruha, v tem tren-
utku pa tudi hité vroče molitve celega katoliškega
sveta proti nebu za blagor cerkvenega poglavarja!
Po sv. maši je zapel papež zahvalno pesen, in za-

donela je 70.000 grl in radostnih čutov kipečih src zahvala Vsemogočnemu, ki je ta dan podelil toliko srečo katoličanom in njihovem poglavarju. — Ruski car je poslal dne 31. decembra sv. Očeta brzovjavno čestitko, v koji naglašja svojo željo, da bi mogel varovati verske koristi svojih katoliških podložnikov.

Z odstopom Rističevega ministerstva so se pričeli v **srbski** skupščini zopet strankarski boji. Skupščina je preložila svojo sejo do konca januarja; to napravlja vtis, kakor bi se hotela izogniti tem bojem. Tudi se bo predružačilo razmerje strank po številkah. Vladni poslanci bodo namreč izstopili in bo kralj imenoval nove zastopnike.

Berolinska „Nat. Ztg.“ objavlja pritožbo, kojoj so izročili **bolgarskemu** ministru zunanjih zadev zastopniki Avstrije, Italije, Francije, Anglije, Grške, Rumunije in Srbije zaradi prelomljene tajnosti njihovih uradnih in zasebnih pisem. Minister je zastopnikom obljubil, da bo takoj dal preiskati to zadevo, s tem pa niso bili pritožniki zadovoljni, marveč so zahtevali, da se mora takoj odpraviti ta zloraba.

Novo leto pričelo se je za **Francijo** takó, da so tamošnji prijatelji miru in reda ne gledé na splošni evropski položaj lahko v velikih skrbéh. Ministerstvo ni niti složno, niti zadostno odločno. Brzovjav nas je poučil, da je bajé že odstopil Faye, minister mornarice. Tudi dva njegovih tovarišev bodeta neki isto storila, ministra vojne in javnih del. Toda to vse ni posebnega pomena; kar povzročuje med ministri nejedinstvo, je prav majhno upanje, da bi kabinet dobil za-se večino v kamori. Stranke so si bolj sovražne, kakor sploh kedaj. Posebno uporabljajo radikalei vsako sredstvo, koje se jim zdi primerno, da jim bo utrdilo vspehe, pridobljene povodom predsedniške krize. — Pariški komunalni svét ljuto napada vse, kar je katoliško. Iz višjih ljudskih šol je odpravil veronauk. Nekrščanske šole pariške imajo sedaj 117.560 učencev, proste cerkvene šole le 71.741 učencev. Francoške katolike mora ves svet občudovati, kar se tiče njihove požrtvovalnosti. Sila pa je v nasprotnih rokah, zato propada njihova pravica pri volitvah. V tem žalostnem časi pa se blesketa toliko sijajneje najnovejši čin predsednika Sadi-Carnota. Pariški občinski svét proganja usmiljene sestre, Sadi-Carnot pa obsoja to postopanje s priznavanjem delovanja usmiljenih sester. Podelil je namreč predstojnici nekega takega zavoda križec častne legije.

Položaj **Italijanov** v **Abesiniji** je vedno žalostnejši. Tudi v Rimu so glasovi jako redki, ki bi še zagovarjali afriško ekspedicijo. San Marzanu bo treba na vsak način poslati pomoči, zaradi tega se bo pa točka državnega računa „za Afriko“ tem bolj pomnožila. „Opinione“ prša: Kaj bo z afriško vojno, ako navstane evropska vojska? ter odgovarja na to: Odpoklicati jo bo treba nazaj, ne da bi bila izročila svoj nalog — maščevanje. Pač pomenljiv znak sedanjega časa.

Iz **Sudana** se poroča, da čakajo tamošnji domačini le prve vesti o zmagi Abesincev, potem pa bodo takoj planili na zagrizeno črtane Angleže.

Angleška vlada je sklenila zadušiti **irsko** narodno ligo v grofijah Dublin in Meath ter razpustiti osrednji odbor v Dublinu.

Rumunija se jako nujno pripravlja na vojsko. Naročila je v Nemčiji 300.000 kgr. smodnika, veliko torpedov v Angliji in se pogaja s tovarno v Steyru za veliko število orožja.

Izvirni dopisi.

Iz **Mengša**, 3. januarja. Krasno slavnost je priredilo mengeško bralno društvo na novega leta dan v spomin zlate maše sv. Očeta. Zbralo se je v godbeni sobani poleg pošte preko 300 ljudij. Zastopani so bili vsi stanovi iz Mengša in tudi lepo število gospóde iz Kamnika nas je prijetno iznenadilo s svojim prihodom. Sobana je bila primerno olepšana s podobo sv. Očeta, z obilnim zelenjem, zastavami in grbi. Pričela se je slavnost ob 4. uri popoldne. Zapela se je najprej Foersterjeva slavnostna himna s spremljanjem harmonija. Ko so potihnili veličastni glasovi, je stopila na oder desetletna deklica v narodni obleki in je deklamovala pesem (iz Vrta) na čast sv. Očetu z milo-zvonkim glasom. a ob enem s tako gotovostjo in primernim povdarkom, kakor bi bila že več let hodila po gledaliških deskah. Slavnostni govor je imel č. g. kapelan Koblar. Govoril je o predmetu: Leon XIII., oče kraljev in knezov in poglavar zemeljskemu krogu, posebni prijatelj Slovanom. Občinstvo je na koncu govora navdušeno vskliknilo: „Slava Leonu!“ Na to je g. I. Funtek prav dobro prednašal pesem (Triglav Balkanu), ki je bila deklamovana leta 1881. pred sv. Očetom v Rimu. Mladega a spretnega deklamovalca bi radi še kedaj videli na odru. Kmalu potem se oglasi moški pevski zbor pod vodstvom g. nadučitelja Javorška. Nastopil je danes prvič, a reči moram, da smo poslušali osupnjeni, deloma

očarani. Kmetski mladeniči so se v kratkem času mnogo naučili in glasove očistili, tako da trud gg. Javorška in Paternostra ni bil zastonj. Spel je pet v venček spletenih slovenskih pesmi in na zadnje cesarsko himno. Le ob koncu veselice si videl kako kisló zarežico na obrazu tistih, ki so menili pri tomboli dobiti ne-le glavni dobiček (sodček piva, kateri je daroval g. Wolf), ampak tudi glavni dobiček, koji je pa odnesla dijaška kuhinja v Ljubljani. Seveda je to dalo drugim povod k veselemu smehljanju. Mnogo zasluge za priredbo veselice ima g. graščak Mih. Staré.

Dnevne novice.

(Iz Rima.) Slavnostni odbor za papežovo petdesetletnico je razglasil, da vsak otrok, ki je bil rojen na novega leta in krščen, na ime Leona ali Leonide, dobi hranilnično knjižico za sto lir. Dotične družine naj vložé svoje prošnje z dokazi slavnostnemu odboru.

(Deželni zbor) je danes brez premembe sprejel zakon, s katerim se spreminjajo nekatere določbe gledé odkupovanja bire, po dolgi razpravi, koje so se vdeleževali poslanci Klun, Poklukar, Šuklje, Apfaltrern, Dežman in poročevalec Višnikar. Konec seje je bil ob 3/4 1. ure. Prihodnja seja bo v torek, 10. t. m.

(Vabilo) k slavnosti, katero priredi „Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov v Ljubljani“ o priliki zlate maše sv. Očeta Leona XIII. v praznik sv. treh kraljev, dne 6. januarja 1888, ob 1/2 6. uri zvečer v svoji hiši, Poljske ulice, št. 10. — Vspored: 1. „Ouvertura“, svira vojaška godba. — 2. Slavnostni govor. — 3. A. Foerster: „Zlatomašniku papežu Leonu XIII.“, zbor. — 4. „Očetov praznik“, zložil Iv. Krek, deklamacija. — 5. Dr. J. Katschthaler, „Leonova pesen“, zbor s spremljevanjem vojaške godbe. — 6. „O petdesetletnici“, sceničen predlog v enem dejanji. — 7. J. B. Maenner: „Himna Leonu XIII.“ zbor s spremljevanjem vojaške godbe. — 8. „Cesarska himna“.

(Program veselici), katero priredi narodna čitalnica ljubljanska v soboto dne 7. januarja 1888 v društvenih zgornjih prostorih. 1. Ivan plem. Zajc: Koračnica „Kolo“, moški zbor. — 2. Mancochi: „Ribič“, dvoglasni ženski zbor. — 3. L. Liebe: „Valček“, moški zbor z baritonovim samosplovom. — 4. Dr. B. Ipavie: a) „Rožica“, b) „Ne zveni mi“, c) „Mlado leto“, poje mešani zbor. — 5. Guenther: „Tenorja iščejo“, komičen prizor za petje.

(„Dom in svet.“) Čitatelje opozarjamo na današnje vabilo na naročbo zabavno-poučnega časopisa „Dom in svet“. List je namenjen v prvi vrsti mladini, ki si pridobiva više omike; pa tudi vsem omikanim sploh je namenjen, ki si želijo razširiti znanje in blažiti srce. Prav toplo priporočamo vsem rodoljubom, naj ga podpirajo, zlasti čast. duhovščina, ki potrebuje tudi sama primerne zabave, gg. profesorjem srednjih šol in pa gg. učiteljem. Starišem in drugim prijateljem srednje, šolske mladine priporočamo, da bi naročevali list za svoje sinove in mlade znanee, ki so v šolah. Imoviti Slovenci naj bi naročali po več iztisov in jih razdeljevali med ubožne dijake.

(Odbor „Glasbene Matice“) sklenil je v svoji zadnji seji, zopet v glasbeni šoli pričeti pouk v igri na raznih orkestralnih instrumentih. Vezbanje v tej stroki izročilo se je društvenemu učitelju gospodu Stiaralu, kateri bode tudi učence vsprejemal. Kdor želi v to šolo vstopiti, oglasi naj se takoj pri omenjenem učitelji, ali pa pri glasbene šole vodji, gosp. Fr. Gerbiču. Odbor.

(Gospa Marija Rožička-Strozi), prva umelelnica zagrebškega gledališča, bode, kakor čujemo, nastopila v našem slovenskem gledališči v teku meseca februarja t. l. Njena izborna igra zagotavlja jej tudi v Ljubljani najsijajnejši vspeh, in prepričani smo, da to gostovanje, s katerim počasti prijatelje slovenske dramatike, nij zadnje. Gostovala bode v dveh igrah, katere objavimo o priličnem časi.

(Dramatičnega društva) jednajsta predstava vršila se bode jutri dne 6. t. m. Igrala se bode opereta „Deklica Elizonska“, v katerej nastopiti zopet gospa Gerbičeva in gospodičina Daneševa. Ker bo ta večer brezdvomno gledališče razprodano, opozarjamo slavno občinstvo na naročilo vstopnic že sedaj.

Začetek predstavi je „Prvi beli las“, najnovejša igra, katera se bode predstavljala jutri prvič na našem odru, tej sledi veseloigra „Svoje glavneži“, in predstavo zaključí opereta. Odbor društva prosi, da blagovolijo obiskovalci gledališča vstopnice, katerih niso oddali, prilično izročiti kustosu čitalniščenemu (trafika). — V nedeljo dne 8. t. m. se bo predstavljala „Lowoodska sirota“, igrokaz v štirih dejanjih. Na vrsti so še za letos „Materin blagoslov“, „Gospa, ki je bila v Parizu“, „Veronika Deseniška“ (ako bode društvu mogoče omisliti si potrebnih kostumov) in več drugih, katere bomo objavili o svojem času.

(Okrajni glavar v Kočevji, g. Rajko Hočevar) je pred nekim časom vložil prošnjo za stalno vpočenje. Kakor se nam iz Ribnice piše, je prošnja ugodno rešena in g. glavarju dovoljena pokojnina.

(Metliška kmetijska podružnica) je v seji 2. dan t. m. sklenila, da za novo leto svojim udom kupi 3 stroje: 2 slamoreznice in 1 koruzoručnico. Prvi dve bote delovali v Semiču in v Drašičih, slednja v Podzemlju. Tudi šolskim vrtom se bodo nekatere darila naklonila. Lepo in hvalevredno; le želeli bi bilo, da se število udov te prekornostne družbe pomnoži. Pristopite torej k društvu zavedni in napredni narodnjaki!

(Krajni šolski svét slovenjigraški) preskrbel je 80 šolskim otrokom, ki imajo daleč domu, opoludne gorko juho, katera se jim plačuje z milodari slovenjigraških prebivalcev.

(Celje) je v srednji Evropi med najmrzlejšimi mesti. Letos so imeli ondi v primeri z Ljubljano izredno hud mráz. Dne 24. decembra ob 8. uri zjutraj je kazal toplomer v Celji —14° po R., na sveti dan —17° R.; na sv. Štefana dan —19° R. in 29. decembra —20° R. To pa ni bilo še najhujše, kajti na novega leta dan cveteli so Celjanom in njihovim okoličanom lasje in brade ob —23° R., dne 2. januarja pa ob —22° R.

(Nesreča na Iovu.) 30. decembra šla sta lovca iz Kozjega nad zajec. Nesreča je hotela, da je Rajgeljnu zajec nasproti pritekel. Rajgelj dvigugue puško k licu, pomeri in prav tem trenutku mu spodleti, da pada in puško sproži. Strel seveda ni šel proti zajcu pač pa žalibog v trebuh Prešičku, ki je kakih 40 korakov od Rajgeljna na preži stal. Svinčeno zrnje zarilo se mu je v čreva in je revež umrl 31. decembra.

(Umrli je) 19. dec. pretč. leta prošt v Krku (Veglija), Celebimi, rodom iz Reke.

(Iz Trsta): O papeževi zlati maši na čast je bilo tukaj v stolni cerkvi sv. Justa na novega leta slovesno veliko duhovno opravilo, katero je opravil prošt msgr. Šust; ko se je zapel „Te Deum“, zagromelo je na gradu 21 strelav. Službe božje so se vdeležili vsi uradniki namestništva, na čelu jim prevz. Pretis, dvorna svetnika in Reya. — Od mestnih oblastnij so bili navzoči župan Bazzoni, mestni svetovalec Burgstaller, kateri je predlagal čestitko papeži, in drugi podžupan Dompieri, ki je pobijal Burgstallerjev predlog; dalje vodja magistrata Candusio in asesor Artico. Oddelek mestne straže in požarne brambe v paradi sta bila za „špalir“ v cerkvi med službo božjo. — Da se je vdeležil Dompieri te slovesnosti, delajo se marsikateri komentari. Še nekaj. Ves teden prej so hodili kidači okoli cerkve sv. Justa sneg gledat, koji so tudi spravili precej visoko na kupe, prostora pa ni bilo prav nič na trgu; ko pa so menda na magistratu zvedeli, da se vdeleži vlada z namestnikom vred drugi dan službe božje, dali so ponoči na Silvestrov večer ves sneg odvoziti.

(Premeščen) je g. Vekoslav Spinčič, c. kr. profesor na učiteljski v Kopru in nadzornik za koperski in voloski okraj, na žensko učiteljske v Gorici.

(Nesreča.) Herpeljska železnica je zaradi velikih zametov komaj zopet pričelo svoj promet, primeri se ondi 2. t. m. grozna nesreča. Zakonska Gašper in Franja Jelušić peljala sta se čez železno cesto na razkrižji pri sv. Mariji Magdaleni v trenutku, ko pripila vlak po tiru ter odnese voz, v katerem sta bila oprežena dva osla, s saboj dvajset metrov daleč. Žena je bila na mestu mrtva, mož pa je z razbito glavo še toliko časa živel, da so ga prenesli v bolnišnico, kjer je takoj nato svojo dušo izdihnil.

Telegrami.

Praga, 4. januarja. Kakor pišejo „Nar. listy“, zaključen bo deželni zbor dne 19. t. m. Postava Kvičalova in sploh enaki zakoni,

ki zadevajo edino le narodne zadeve, obravnavale se neki ne bodo, marveč se bodo rešili le proračun in nekaj manj važnih predlogov.

Pariz, 4. januarija. Govori se, da se hoče odpovedati vojni minister. — Požar je ugonobil tovarno Erardovo za izdelovanje glasovirjev; 1500 glasovirjev je zgorelo.

Umrli so:

30. decembra. Marija Gril, konduktierjeva žena, 47 let, Kravja dolina št. 2, Meningitis. — Franca Bokal, hišna posestnica, 87 let, Kravja dolina št. 6, Marasmus. — Franc Sodnik, uradnega sluge sin, 11 mesecev, Poljanska cesta št. 17, Bronchitis capellavis. — Marija Jenko, tesarjeva žena, 48 let, Cesta v mestni log št. 6, Pyaemie.

31. decembra. Jožefa Bukovnik, dekla, 19 let, Gruberjeve ulice št. 3, Variola. — Alojzij Žitnik, kajzarjev sin, 2 dni, Karolinska zemlja št. 15, oslabljenje.

1. januarija. Leopold Korzika, vrtnarjev sin, 6 tednov, Poljanska cesta št. 18, oslabljenje. — Katarina Radišek, delavka, 78 let, Pred škofijo št. 28, Marasmus. — Roza Černe, hišnega posestnika hči, 2½ mes., sv. Petra cesta št. 87, driska.

2. januarija. Pavla Kozjek, delavčeva hči, 2 leti, Tržaška cesta št. 35, škrlatica. — Helena Bayer, računskega svetnika soproga, 54 let, sv. Jakoba trg št. 6, Variola.

V bolnišnici:

27. decembra. Jožef Bizjak, delavec, 39 let, jetika. — Jožef Ješek, mešetar, 48 let, jetika. — Elizabeta Hauptman, konduktierjeva vdova, 70 let, Pneumonia.

29. decembra. Jakob Širceelj, delavec, 60 let, Morbus Brightii.

30. decembra. Franciška Šekš, delavka, 21 let, Morbus Brightii. — Alojzij Skrabar, kajzar, 45 let, odem v možganih.

2. januarija. Karol Zupan, delavec, 38 let, tuberkuloza.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
opazovanja						
7. u. zjut.	744-50	— 9.0	sl. zap.	oblačno		
1. 2. u. pop.	744-36	— 1.8	sl. vzh.	oblačno		0.00
9. u. zveč.	745-34	— 3.2	sl. vzh.	oblačno		

Čez dan oblačno. Srednja temperatura 4.7° C, za 1-9° pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafsko poročilo.)

5. januarija.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 10% davka)	78 gl. 15 kr.
Sreberna " 5% " 100 " 16% " "	80 " 95 " "
4% avstr. zlata renta, davka prosta	109 " 20 " "
Papirna renta, davka prosta	92 " 90 " "
Akcije avstr.-ogerske banke	871 " 1 " "
Kreditne akcije	271 " 50 " "
London	126 " 70 " "
Srebro	— " — " "
Francoski napoleonid.	10 " 03 " "
Cesarski cekini	5 " 97 " "
Nemške marke	62 " 20 " "

Nove izdaje!

Nastopne molitvene in poučne knjige so izšle v novih izdajah, in sicer:

Sv. Alojzij, ali šestnedelna pobožnost v čast sv. Alojzija. Pridjane so molitve za občno službo Božjo in življenje sv. Stanislava Kostka. Spisal V. Lah. — V. natis. V polusnje vezana z marmornatim obrezkom 45 kr.; v usnje vezana z marmornatim obrezkom 60 kr.; v usnje vezana s zlatim obrezkom 80 kr.; v usnje vezana s zlatim obrezkom in pozlačena 1 gld. 10 kr.

Getzemani in Golgata, šola ponižnosti, pokorščine in ljubezni do smrti. Bukve premišljevanja in molitve k časti britkega trpljenja in smrti našega Gospoda Jezusa Kristusa, po premišljevanji pobožne nune Ane Katarine Emerih in po spisih najimenitnejših častilcev presvetega trpljenja našega Zveličarja. Spisal J. Volčič. — VI. natis. V polusnje vezana z marmornatim obrezkom 1 gld. 10 kr.; v usnje vezana z marmornatim obrezkom 1 gld. 30 kr.; v usnje vezana s zlatim obrezkom 1 gld. 70 kr.

Naša ljuba Gospa, Presvetege Srca. Poučne in molitvene bukve častilcem Matere Božje. Iz nemškega posnel Janez Volčič. — III. natis. V usnje vezana z marmornatim obrezkom 90 kr.; v usnje vezana s zlatim obrezkom 1 gld. 30 kr.

Sveta ura moliti Jezusa v Zakramentu ljubezni Božje ali: Obiskovanje presvetega Rešnjega Telesa in počestevanje vselej neomadežane Device Marije, za vse dni v mesecu poleg sv. Alfonza Ligvorijana. Spisal Janez Volčič. — V. natis. I. Izdaja brez bratovščinske pobožnosti. V usnje vezana z marmornatim obrezkom 90 kr.; v usnje vezana s zlatim obrezkom 1 gld. 25 kr.; v usnje vezana s zlatim obrezkom in pozlačena 1 gld. 50 kr. — II. izdaja z bratovščinsko pobožnostjo. V usnje vezana z marmornatim obrezkom 1 gld., v usnje vezana s zlatim obrezkom 1 gld. 40 kr.; v usnje vezana s zlatim obrezkom in pozlačena 1 gld. 80 kr.

Te knjige se dobivajo v navedenih platnicah in po imenovanih cenah, pa tudi lepše vezane pri podpisnem in v vseh bučarnah.

Mat. Gerber, Ljubljana,

(Josip C. Gerber),

založna trgovina s papirjem in knjigovoznico.

NB. Pri poštnih pošiljkljah se plača od vsake knjige po 10 kr. več. (1)

Vsem, ki zidajo ali popravljajo kako postopje, ali sploh potrebujejo železnice, priporočam svojo zalogo železja in v to stroko spadajočih stvari

Andr. Druškovič,

poprej Jakob Nekrep

na mestnem trgu št. 10,

kjer se dobivajo v velikem izboru in po prav nizki ceni: okovi za okna in vrata, storje za štokaduranje, drat in žebli, vezil za zidovje, traverze in stare železniške šine za oboke, Portland in Roman-cement, sklejni papir (Dachpappe) in asfalt za tlak, kakor tudi lepo in močno narejena štedilna ognjišča in posamezni deli.

Posebno po nizki ceni dobivajo se stroji in orodja za poljedelstvo, kakor mlatnice, same ali z vlačilnikom (Göpel), slamoreznice, čistilnice za žito (Trier), brane in lepo in močno narejena drevesa za oranje.

Po znižanej ceni.

Kmetom v pomoč.

Narodno-gospodarska razprava.

Spisal

IVAN BELEC,

župnik.

Cena knjige je znižana od 25 kr. na 20 kr., po pošti 5 kr. več; kdor jih vzame deset skupaj, dobí najdemo brezplačno. — Knjiga obsega 9 pol v osmerki.

„Katoliška tiskarna“

v Ljubljani

Valvazorjev trg šte. 5.

Leopold Tratnik,

izdelovatelj cerkvene posode itd.,

(2)

Ljubljana,

sv. Petra cesta št. 27.

Zahvaljujem se prečastiti duhovščini in p. n. cerkvenim predstojnikom za veliko zupanje in naročila, odkar imam svojo sedanjo delavnico, ter prosim, da mi ohranijo to zupanje in me v prihodnje podpirajo z naročili umetno izdelanih cerkvenih posod itd. (Moja dosedanja dela spričujejo najbolje o moji sposobnosti.) Po naročilu izdelujem najfineje zlate in srebrne, cizelovane posode: kelihe, ciborije, monstrance itd. Iz bronca ali bakra: lustre, svečnike, svetilnice, kandelabre za velikonočne sveče v raznih slogih in velikostih, na zahtevanje tudi po predloženih obrisih. Prevzemam tudi naročila na masne table, posodice za sv. olje in krstno pripravo, prav priročne obhajilne svetiljke, križe za bandera, altarje in sobe, kadilnice in aspergile iz najboljših bele kovine. Strelovoode izdelujem po najnovejših skušnjah. Zadovolil bom vsacega naročnika, bodisi da je delo prepuščeno mojemu okusu, bodisi da se mi je predložil načrt. Izdelujem po najnižjih cenah vsa kovinska cerkvena orodja, koja na željo tudi pozlatim, posrebrim ali naravno politujem (natur-polirt), ter jamčim posebno za stalno pozlačenje in posrebranje.

Staro orodje jemljem v popravilo.

Na željo pošiljam načrte in fotografije že izdelanih predmetov.

Cerkovnikova

in ž njo sklenjena organistova služba

v Spodnji Idriji bo o sv. Jurju 1888

izpraznjena.

Kdor hoče o tem kaj več zvedeti, naj se obrne na cerkveno predstojništvo. (2)

VABILO NA NAROČBO.

„Mladost! po tvoji temni zarji — Srcé britké zdihuje“ kakor slavnemu pesniku, tako tudi marsikomu drugemu, akoravno ni doživel britkih skušnj. Komu se ne vrača spomin najraje v mladostna leta? Ta spomin nas poživilja, ta spomin nam vzbuja gorka, milobna čustva.

Pa ne samo naša mladost. Stopimo v sredo mladeničev! Ali nismo med njimi pomlajeni tudi mi, in srce — ni li znova oživelo?

O mila, draga nam mladina! Ko bi ti vedela, kako te ljubi veliko množ, kako misli nate, kako se raduje nad tvojimi radostmi in žaluje, ako je tvoja osoda tužna! Šla bi počivat na taka krepka prsa, iz katerih dije ljubezen do tebe.

Mladenica vidim poslavljajočega se od očetovske hiše. Mati si briše solze, očetova roka ga blagoslavlja. Oba pa tare skrb, kdo bode sina — odhajajočega z doma v svet — spremljal, čuval, vodil. In taka skrb ni prazna. Mnogokrat še huje tekó solze, ko se je sin povrnil izmed sveta na dom očetov.

Kaj bi dali roditelji, ko bi mogli dobiti varuha in vodnika otrokom v tujini!

Nepremagljiva ljubezen do vrle mladine — naše nade in našega veselja — napotila me je, da sem sklenil izdavat z novim letom

zabavno-poučni list

„DOM IN SVET“

namenjen v prvi vrsti mladini, ki hrepeni po višem izobraženju in napredku, potem pa tudi vsem omikancem, ki se želé zabavati in blažiti s slovstvenimi lepimi izdelki in si razširjati znanje z lahkimi poučnimi spisi.

„Dom in svet“ bo prinašal v prvem delu leposlovne proizvode; v znanstvenem delu bode skušal obsegati vsa znanstva, da bode obče zanimiv ter koristen.

Napovedan list bode najprej opazoval dom — domovino in vzbujal, čuval ljubezen do nje: vodil bode pa tudi v svet, v daljni in širni, kjer so tuje šege in tuja ljudstva, kažoč, kaj svet — sedanji in nekdanji — ponuja. „Dom in svet“ želi biti zgoraj omenjeni vodnik.

Narodnjake, rodoljube, ki ljubijo mladino in hoté, da narod naš napreduje, vljudno in srčno prosim duševne in gnotne podpore.

Milo mladino in vse one, ki hrepené po pravi temeljiti omiki, vabim, naj se obilno na list naročajo, naj ga razširjajo.

Posebej prosim slovenske pisatelje iskreno obilne pomoči.

Nadejam se, da bode list našel pot do mladih in za vzore navdušenih src: vzrastel je, zelenel in cvetel bode na gorkih tleh njim udanega srca.

List bode pisan lahko umljivo; skrb mu bode za pravilen, čist, bogat, a vendar domač jezik. Skrb mu bode za raznovrstno tvarino — v malem obsegu.

List bode izhajal dné 20. vsakega meseca na celi polí velike osmerke. Cena mu je: gl. 1.60 za leto, 50 kr. za pol leta.

Ako priraste kaj čistega dobička, rabil se bode za razširjanje lista in za podpiranje ubožnih dijakov.

Uredništvo in upravnništvo je v Marjanišči. Za Ljubljanske naročnike posreduje iz prijaznosti „Katoliška Bukvarna“.

V Ljubljani, na god sv. Jovana Evang. 1887.

(2)

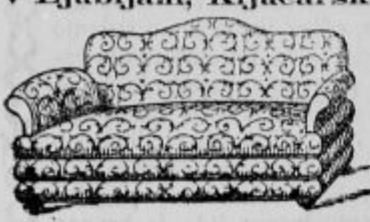
Dr. France Lampe,

urednik in izdajatelj.

Anton Obreza,

tapecirar in dekoratér

v Ljubljani, Ključarske ulice šte. 3.

droce na peresih (Federmadratten) po 22 gld. in višje. Molilni klečalniki in cerkveni stoli.

Za dobro in pošteno delo se jamči. Naročila z dežele in poprave, kakor tudi vsa v to stroko spadajoča dela se točno in najceneje izvršujejo.

☛ Ceniki s podobami zastonj in franko na zahtevanje. (4)

priporočata prečast. duhovščini in slavnemu p. n. občinstvu za izvanredno znižano ceno, veljavno le januarija in februarja t. l.: Divane (glej podobo) po 26 in 27 gld. Stole po 8 in 9 gld. Mo-

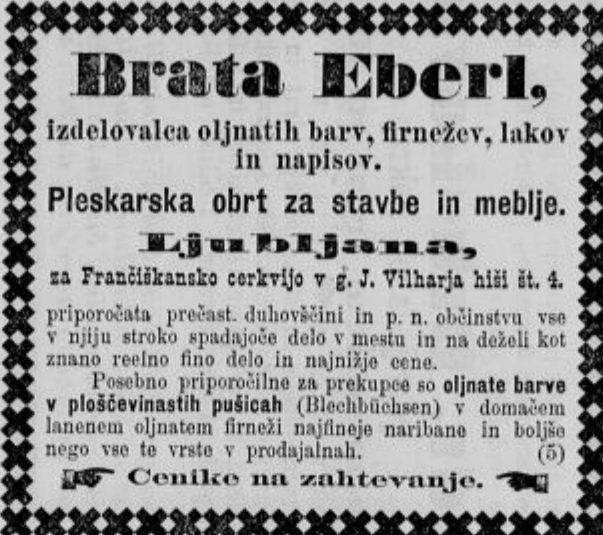
Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana,

za Frančiškansko cerkvijo v g. J. Vilharja hiši št. 4.

priporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njiju stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot znano rečno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupe so oljnatne barve v ploščevinastih pušicah (Bleibbüchsen) v domačem lanenem oljnatem firnežu najfinije naribane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah. (5)

☛ Cenike na zahtevanje. ☛

Teodor Slabanja,

srebrar v Gorici, ulica Morelli št. 17,

se priporočata velečastiti duhovščini za izdelovanje cerkvenih potrebščin naj-novejše oblike namreč:

Monštranc, keliho, ciborijev, svetilnic, svečnikov, itd. itd. po najnižji ceni.

Tudi se pri njem stara cerkvena priprava v ognji pozlati, posrebrni in popravi.

Na blagovoljna vprašanja bode radovoljno odgovarjal.

☛ Pošilja vsako blago dobro shranjeno in poštne prosto. ☛ (9)

Štev. 9475.

Razglas.

Deželni odbor s tem objavlja, da se bode poberanje nastopne deželne naklade:

a) od porabljenih likérjev in vseh oslajenih opojnih tekočin, brez razločka na stopinje alkoholovine od hektolitra po 6 gld. av. v.;

b) od vseh ostalih porabljenih žganih opojnih tekočin po stopinjah 100 delnega alkoholometra za vsako hektolitersko stopinjo po 18 kr. av. v.,

v vseh davčnih okrajih Kranjske za dōbo od 1. februarja 1888 do 31. decembra 1888 in od-nosno za leti 1889 in 1890 potom javne dražbe pod spodaj navedenimi pogoji v najem dalo.

Dražbena cena, ki se bode izklicala za 11 me-secev leta 1888 postavljena je za davčni okraj:

Postojna	2.200 gld.
Bistrica	1.467 "
Senožeče	1.100 "
Vipava	367 "
Kočevje	1.100 "
Velike Lašice	1.100 "
Ribnica	2.750 "
Krško	550 "
Kostanjevica	367 "
Mokronog	1.467 "
Radeče	275 "
Kranj	12.834 "
Škofja Loka	4.767 "
Trzin	3.667 "
Ljubljanska okolica	12.834 "
Vrhnika	1.834 "
Litija	5.500 "
Zatičina	1.467 "
Idrija	1.467 "
Lož	2.750 "
Logatec	1.834 "
Kranjska gora	2.567 "
Radovljica	9.167 "
Novo mesto	1.467 "
Žužemperk	550 "
Trebnje	367 "
Brdo	2.200 "
Kamnik	11.000 "
Metlika	367 "
Črnomelj	367 "
Ljubljana mesto	12.834 "

Dražbena cena, ki se bode izklicala za leto 1889 in 1890, postavljena je za vsako leto, in sicer za davčni okraj:

Postojna	2.400 gld.
Bistrica	1.600 "
Senožeče	1.200 "
Vipava	400 "
Kočevje	1.200 "
Velike Lašice	1.200 "
Ribnica	3.000 "
Krško	600 "
Kostanjevica	400 "
Mokronog	1.600 "
Radeče	300 "
Kranj	14.000 "
Loka	5.200 "
Trzin	4.000 "
Ljubljanska okolica	14.000 "
Vrhnika	2.000 "
Litija	6.000 "
Zatičina	1.600 "
Idrija	1.600 "
Lož	3.000 "
Logatec	2.000 "
Kranjska gora	2.800 "
Radovljica	10.000 "
Novo mesto	1.600 "
Žužemperk	600 "
Trebnje	400 "

Brdo	2.400 gld.
Kamnik	12.000 "
Metlika	400 "
Črnomelj	400 "
Ljubljana mesto	14.000 "

Dražbena obravnava vršila se bode dné 23. ja-nuarja 1888 ob 11. uri dopoldne pri deželnem odboru kranjskem v Ljubljani, in se bode pri tej vsak navedenih davčnih okrajev v namen zakupa izklicati posebej, pri čemur se opomni, da se na po-nudbe bode oziralo le tedaj, ako se bodo ponudbe storile ali od različnih ponudnikov, ali pa tudi le od jednega za vsak navedenih davčnih okrajev tako, da se bode poberanje naklade v najem dalo ali za vso deželo jednemu najemniku, ali pa po davčnih okrajih več najemnikom.

Tega zakupa se sme udeležiti vsak avstrijski državljani, kateremu tega ne zabranjuje noben po-staven zadržek. Na vsak način pa zakupniki, ki so bili zaradi kakega zločinstva kaznovani, ne morejo prevzeti zakupa. Osobe, katere so bile zaradi zločin-stva, storjenega iz dobičkarije ali zaradi kakega pre-stopka obsojene ali katere so bile po kazenski po-stavi o dohodninskih prestopkih zaradi tihotapstva ali zaradi hudega dohodninskega prestopka kazno-vane ali ki so bile vsled pomanjkanja pravnih do-kazov oproščene kazenske obravnave, so od tistega časa, ko se je ta prestopok zgodil ali ko je prišel na dan, skozi šest let izključene od zakupovanja. O osebni zmožnosti za sklenitev zakupne pogodbe se ima zakupnik pred začetkom zakupne obravnave na zahtevanje deželnega odbora kranjskega izkazati z verjetnimi dokazili.

Kdor se hoče udeležiti zakupa, mora pred za-četkom obravnave vložiti deseti del izklicane za-kupne cene kot varščino v gotovem denarji ali v avstrijskih državnih obligacijah ali v drugih za var-ščino pripravnih papirjih.

Ta varščina se more nadomestiti tudi s pupi-larnovarnim posestvom ter je o tem treba predlo-žiti zastavno pismo, kateremu je pridejati potrjilo o dovršeni vknjižbi, potem zemljiščno-knjižni izpisek in potrjeni prepis zapisnika o tem, da je bilo do-tično posvetilo k večjemu tri leta pred dnevom dražbe po sodnji cenjeno.

Vrednost obligacij in drugih varščinskih papir-jev zračunila se bode po zadnjem borznem kurzu, vendar pa ne nad nominalno vrednostjo. Žrebanju podvrženim papirjem treba je potrdila, da še niso izžrebani.

Varščino presodila bode dražbinska komisija ter bode konečno odločila, se li sprejme ali ne.

Po dokončani dražbi obdržala se bode zakup-nikova varščina kot začasna kavejja, drugim ponud-nikom pa se bodo njihove varščine préej nazaj dale.

Ponudnikom je na svoje lastne stroške skrbeti za to, da se izbrišejo dotične hipotečne kaveje.

Pri dražbeni obravnavi vsprejemajo se tudi pismene ponudbe; iste morajo biti pisane na kolek za 50 kr., priložiti jim je varščino ter mora za vsak davčni okraj posebej določena zakupnina zapi-sana biti s števkami in s črkami ter se ne sme nahajati nobena opazka, ki bi ne bila v soglasji z določbami tega razglasa ali z drugimi zakupninskimi pogoji.

Pismene ponudbe napraviti je po sledečem obrazci:

„Jaz podpisani ponujam za pobiranje deželne naklade:

a) po 6 gld. av. v. od vsakega hektolitra po-rabljenih likérjev in vseh oslajenih opojnih tekočin;

b) po 18 kr. av. v. od hektoliterske stopinje 100 delnega alkoholometra vseh ostalih porabljenih žganih opojnih tekočin;

za dōbo od 1. februarja 1888 do 31. de-cembra 1888 v davčnem okraji letno za-kupnino gld. kr., reči gol-dinarjev krajcarjev av. v., in odnosno za vsako leto 1889 in 1890 v davčnem okraji letno zakupnino gld. kr., reči gol-dinarjev krajcarjev itd. ter izrekam, da so mi dražbeni in zakupni pogoji, katerim se podvržem brezpogojno, natanko znani, in da zastavim za pred-stoječo ponudbo priloženo varščino gld. kr. za toliko časa, dokler mi deželni odbor kranjski ne naznani, da mojo ponudbo sprejme ali zavrže.

Dan

Ime

Značaj

Stanovanje

ponudnika.“

Pismene ponudbe se morajo pred začetkom obravnave, to je pred 23. januarjem 1888 do 11. ure dopoldne zapečateni vložiti pri deželnem odboru kranjskem v Ljubljani in se bodo préej po končani ustmeni dražbi razpečatili in objavile.

Kadar se začne odpečatenje pismenih ponudeb, pri kateri priliki smejo ponudniki navzoči biti, se ne vsprejmó nobene ponudbe več, ne pismene in ne ustmene.

Ako se jedna pismena in jedna ustmena po-nudba glasita na jednak znesek, dala se bode pred-nost prvi; pri enakih pismenih ponudbah odloči žreb, ter bo dražbena komisija takoj izvršila žrebanje.

Kdor se v imenu koga drugega te dražbe ude-leži, mora imeti poverjeno pooblastilo v to posebno svrho in jo izročiti komisiji.

Ako se več oseb skupno udeleži dražbe, so vsi združno jeden za vse in vsi za jednega porok za spolnovanje prevzetih pogojev.

Če uložijo več oseb skupaj jedno pismeno po-nudbo, se morajo v tej izrečno izjaviti, da se za-družno zavežejo pogoje izpolnovati.

Dražba se vrši s pridržkom odobrenja deželnega odbora ter zakupovanje veže ponudnika préej po njegovi ponudbi, deželni odbor pa še le potem, ko je ponudniku vročil potrjenje njegove ponudbe.

Zakupnika vpelje začetkom zakupne dōbe de-želni odbor v zakupninsko poslovanje. Dotični za-kupnik mora v zavarovanje zakupnine v osmih dneh po vročitvi potrdila ponudbe oskrbeti varščino v znesku četrtega dela za jedno leto pogojene zakup-nine po jednem zgoraj navedenih načinov; pri tem se smé vračunati pri vložitvi ponudbe ali po dražbi kot varščina vplačani znesek.

Zakupnino mora zakupnik plačevati v jednacijah zapadlih mesečnih obrokih zadnji dan vsacega me-seca in ako poslednji dan pade na nedeljo ali praznik, na prejšnji delavnik pri deželni blagajnici kranjski v Ljubljani.

Drugi zakupninski pogoji naznanili se bodo ponudnikom pri dražbeni obravnavi in se lahko iz-vedó tudi pri deželnem odboru kranjskem v Ljub-ljani ob navadnih uradnih urah.

Vsprejmó se tudi skupne ponudbe, to je za več davčnih okrajev skupaj, ter je ponudniku dano na prosto voljo, izbrati si katere koli davčne okraje v jedno skupino.

Pa tudi v tem slučaju se morajo ponudbe za vsak davčni okraj posebej navesti. Deželni odbor kranjski si pridrži pravico, da gledé na uspeh za-kupne obravnave potrdi izid dražbe po svoji raz-bornosti in prosti volji, bodi-si za posamezne davčne okraje, bodi-si vsacega za-se ali pa skupno za cele skupine, kakor so navedene v ponudbah.

Pri tej dražbi smejo se vložiti tudi ponudbe pod izklicanim zneskom.